

De heer
Gerrit J. Sepers
Amersfoort

Zürich, 10 januari 2008

Informatieavond van 4 december 2007
Jouw open brief van 27 december 2007

Lieve Gerrit,

Je hebt mij en de Nieuw-Apostolische Kerk ten gevolge van de informatieavond van 4 december 2007 fel bekritiseerd. Ik heb je brief eerst eens een paar dagen laten liggen om niet in eerste ontstemming te emotioneel te reageren. Maar nu wil ik je toch zo goed mogelijk antwoorden.

In je inleidende opmerkingen wijs je erop, dat menige broeder en zuster zich gekwetst gevoeld hebben en mogelijkwijs oude wonden opengereten zijn. Dat spijt mij werkelijk oprecht. Misschien hebben wij daar inderdaad vooraf te weinig rekening mee gehouden. Wanneer we het nog eens zouden kunnen doen, zouden wij zeker voorzichtiger handelen. Desondanks zeg je zelf, dat het nodig is om onze gedachten over deze moeilijke tijdsperiode van onze geschiedenis kenbaar te maken. Het is zeer beslist niet eenvoudig om deze tegengestelde gezichtspunten te verenigen.

Dan uit jij je over ons zelfbeeld. En dan is daar weer het verwijt van de aanspraak op exclusiviteit. Ik wil nog eens uitdrukkelijk naar voren brengen, dat het er bij het zelfbeeld om gaat, hoe wij ons als Kerk zien. Uitspraken over andere kerkelijke gemeenschappen komen daar niet in voor. Wij hebben op de 1e informatieavond in Uster uitdrukkelijk vastgesteld, dat het een soevereine beslissing van God is, of ook zielen, die niet verzegeld zijn, bij de wederkomst van Christus aanwezig zijn.

Dat wij ons zelfbeeld helder formuleren, kan toch niemand ons betwisten. De noodzaak van een duidelijke plaatsbepaling werd door onze eigen leden verlangd. Na menige verandering kwam de vraag naar boven: 'Wat is dan eigenlijk nog wel geldend? Met dit zelfbeeld wilden wij onzekerheid doen verdwijnen. Ieder kan voor zichzelf beslissen, hoe hij het zelfbeeld ziet, in hoeverre hij dus achter elke uitspraak staat.

Je zegt dat het antwoord op de vraag, of Christus de Apostelen zo duidelijke opdrachten gegeven heeft als wij dat heden leren, nee zou zijn. Daarop wil ik je graag zeggen: uit het getuigenis van de heilige Schrift valt een zeer duidelijke verklaring van de eerste christenen met betrekking tot het apostelambt op te maken, zoals tot uitdrukking komt in de aanvang van de brief van Titus: "Van Paulus, dienaar van God, apostel van Jezus Christus, met de opdracht om Gods uitverkorenen tot geloof te brengen en tot kennis van de ware vroomheid..." (Titus 1:1). Jouw gevolgtrekking, dat geloof aan het apostelambt, dat tot onze nieuw-apostolische identiteit behoort, discriminatie en uitsluiting betekent, kan ik niet begrijpen, want het apostelambt verwijst naar Christus – zo bedoelen wij het en zo hebben wij het altijd bedoeld.

Nu wil ik ten aanzien van enkele van jouw punten mijn standpunt bepalen.

1. Het is niet juist, dat wij dr. Fincke en jou als "veroorzakers van de negatieve berichten" over de geschiedenis van de NAK in de naoorlogse tijd aangemerkt zouden hebben. Hier hebben wij slechts artikelen als voorbeelden van negatieve berichtgeving genoemd.

2. Wat betreft het verwijt van de aanspraak op exclusiviteit heb ik hierboven al mijn mening gegeven. Vervolgens gebruik je in jouw open brief, in samenhang met de NAK, het begrip “geestelijk concentratiekamp”. Dat heeft mij pijnlijk getroffen. Omdat ik weet, dat jij vroeger al heel intensief over het nationaalsocialisme, waaronder ook Holland te lijden had, jouw standpunt bepaald hebt, ga ik ervan uit, dat je deze aanduiding met volle kennis van de draagwijdte gebruikt hebt. Daarmee heb je de gevoelens van vele van onze leden in Duitsland, juist van de jongere generatie, gevoelig gekwetst, omdat men daar het nationaalsocialisme en zijn mensen verachtende terreurpraktijken, in de diepste grond verafschuwt. Vele van onze hogere dienaren hebben beroepshalve en maatschappelijk hoogwaardige werkzaamheden. Ik houd het voor volledig misplaatst om hen te verwijten, dat zij betrokken zouden zijn bij het door indoctrinatie scheppen van een “geestelijk concentratiekamp” in de NAK. Was het niet mogelijk geweest om een inhoudelijke behandeling zo te voeren, dat men anderen niet tot in het diepste in de kern van hun persoonlijkheid kwetst?
3. Ik geef toe, dat er tussen “individualisme” en “collectivisme” een zeker spanningsveld bestaat – maar dat is beslist geen typisch nieuw-apostolisch fenomeen. Dat bestaat in meerdere of mindere mate binnen alle verenigingen. Door veelvuldige communicatie en goede informatie kan men een discrepantie tussen verschillende gebieden binnen de Kerk tegengaan. Daar is bij ons altijd nog wel iets aan te verbeteren. Maar wij blijven een Kerk, zijn dus aan een hoger doel verplicht. Dat stelt zekere grenzen aan democratisch streven. Om die reden meteen van “indoctrinatie” en “exclusief opium” te spreken is ongerechtvaardigd. Blankenese is een apart thema. Het is niet zinvol om dit thema in dit kader te bespreken.
4. Zeer bedankt voor het toegeven, dat wij tenminste de moed getoond hebben om ons over deze moeilijke periode van onze geschiedenis in de openbaarheid uit te spreken. Men zou erover kunnen discussiëren, of het zinvol geweest was deze geschiedkundige verwerking al eerder uit te voeren.

De vraag, of een nieuw-apostolische historicus tot een onvooringenomen standpunt over het NAK-verleden in staat is, kan men stellen. Een verwerking door een extern bureau zou echter heel tijdrovend zijn. Daarom hebben we tot verwerking intern besloten. Bij wijze van voorbeeld is er ook bij de verwerking van de Duitse politieke historie geen noodzakelijke voorwaarde geweest om die door een buitenlandse instantie uit te laten voeren. Desondanks moet ik toegeven, dat men ons onze wijze van aanpak vaak als eenzijdigheid uitgelegd heeft.

5. De werkgroep ‘Geschiedenis’ heeft heel zorgvuldig gewerkt. Allen, die zich binnen de kerk daarmee bezig gehouden hebben, zijn tot deze slotsom gekomen. Wij zijn ervan overtuigd, dat de weergegeven resultaten alle aantoonbaar zijn.

Wanneer door de publieke opinie betwijfeld wordt of de tot nu toe getoonde resultaten de werkelijkheid weerspiegelen, dan zijn er de volgende mogelijkheden:

- Men kan onderzoeken of het dossier ook nog andere conclusies mogelijk maakt.
- Men kan tijdgenoten ondervragen. Door deskundigen ben ik echter op bepaalde problemen van een dergelijke handelwijze gewezen.

In verband hiermee ben ik er ook door deskundigen op gewezen, dat uit historischwetenschappelijk oogpunt methodische problemen zouden kunnen bestaan. In dit verband moet nog gezegd worden, dat wij de VAG (Vereniging van Apostolische Gemeenten) al vroegtijdig onze uitkomsten meegedeeld hebben, beginnend met de “ontmoeting van historici” op 6 februari 2007. Daarbij ging het in het bijzonder om de stelling dat de “boodschap” niet de oorzaak zou zijn van de scheiding. Wij hebben de VAG gevraagd ons bronnen te noemen, die een andere visie rechtvaardigen. De VAG heeft tot nu toe geen nieuwe bronnen overlegd.

6. De werkgroep 'Geschiedenis' heeft haar opdracht zeer serieus opgevat. Er is waarachtig geprobeerd om achter de waarheid te komen. Een bewijs daarvoor is het feit, dat ook onze Kerk er niet "heelhuids" vanaf komt. Desondanks werd duidelijk, dat vele Apostelen destijds om de Stamapostel heen gehandeld hebben. De bewering, de geschiedenis vanuit een "tunnelperspectief" belicht te hebben, is vooringenomen en slechts een insinuatie. Ik geef toe, dat men de manier van voorstellen op enkele punten als oordeel (ten gunste van de NAK) kann verstaan. Maar dat moet gescheiden worden gezien van de inhoudelijke kritiek. Je wijst er zelf (en met recht) op, dat volstreckte objectiviteit niet bestaat.
7. De kritiek op de keuze van de onderzoekstijd kan ik niet begrijpen. We hebben duidelijk gemaakt, dat het erom ging de afsplitsingen weg te werken. De werkgroep "Geschiedenis" heeft dat naar beste weten en geweten gedaan. Een door de leiding van de Kerk geraamde tijd was er niet.
8. Het is juist, dat de onderzoeksgegevens anders uitgevallen zijn dan men in hoge maat verwacht had. Daaruit blijkt voor mij de conclusie, dat de huidige stand slechts beoordeeld moet worden als een eerste poging. Wij zullen de thematiek verder vervolgen. Ik heb in het bijzonder een samenwerking aangeboden aan de VAG.
9.
 - a) Het spijt me, maar van de "Laterne-thematiek" resp. van "het geval Neuer" ben ik onvoldoende op de hoogte.
 - b) Het onderzoek schampt maar terloops de tijd van vóór 1945. De conflicten van 1954/1955 hebben in de kern met de eigenlijke nationaalsocialistische thematiek niets te maken. Zoals al aangekondigd, wordt aan de rol van onze Kerk gedurende de tijd van het nationaalsocialisme een eigen uitwerking gewijd, die te zijner tijd ook openbaar zal worden gemaakt.
 - c) Je refereert aan de nationaalsocialistische inhoud van verscheidene nieuw-apostolische tijdschriften uit de die tijd en meent, dat het "eenvoudigweg onbetrouwbaar is, te beweren, dat de NAK deze artikelen slechts ten behoeve van het eigen overleven gepubliceerd heeft". En je voegt daaraan toe, "dat Ernst Güttinger zich van deze nationaalsocialistische propaganda in de Duitse NAK-publicaties wilde distantiëren en deze ontaarde ontwikkelingen niet wilde ondersteunen."

Daar moet over gezegd worden, dat er een plechtige verklaring van Apostel Ernst Güttinger van 9 augustus 1948 is, die deze mening niet steunt. In dit document staat:

"(1) De Hoofdapostel van de 'Neuapostolischen Gemeinden der Welt', de heer J.G. Bischoff, Frankfurt a/M. – West 13, Bernusstrasse 7, is mij sinds meer dan 40 jaar persoonlijk goed bekend en stond met mij ook gedurende en na de Tweede Wereldoorlog in contact;

(2) Genoemde Hoofdapostel J.G. Bischoff is mij bekend als absoluut achtenswaardige, integere, op geen enkele manier door het nationaalsocialisme beïnvloede en tegenover Nederland zeer positief ingestelde persoonlijkheid, welke al zijn krachten als vanouds concentreert op de verbreiding en verdieping van het christelijke geloof volgens de oerleer van Christus, in overeenstemming met de heilige Schrift en de religieuze statuten van de Nieuw-Apostolische Gemeenten.

(3) Naar mijn eigen weten werd de Hoofdapostel J.G. Bischoff gedurende de Hitler-regering onder de ernstigste bedreigingen gedwongen om in de zuiver religieuze kerkbladen van de Nieuw-Apostolische Gemeenten exact voorgeschreven sympathie-uitingen te publiceren. Ook onze Zwitserse Nieuw-Apostolische Gemeente ontving dergelijke geschriften, die wij echter negeerden, omdat wij heel precies wisten, dat dergelijke sympathieverklaringen aan de regering niet voortkwamen uit de vrije wil van de Hoofdapostel, maar slechts onder zware druk in de bladen opgenomen waren. De heer J.G. Bischoff was alleen maar uitgever van de kerkbladen. Verantwoordelijk voor de inhoud, waarop de

heer Bischoff geen invloed had, was de redacteur, die onder de Nazieregering van propagandaminister dr. Goebbels benoemd was.

(4) Ook wij Zwitsers hebben ons, evenals onze Hollandse vrienden, steeds als overtuigde christenen tegen het dictatuur- en geweldsregime en de veroveringspolitiek van het Derde Rijk teweer gesteld, en het is mij een ereplicht, in dit verband wederom uitdrukkelijk te verklaren, dat ik mij in onze weigering tegen Hitler-Duitsland en zijn veroveringsoorlog steeds geheel en al één wist met de onder continue bedreiging door het Naziregime in Duitsland levende Hoofdapostel J.G. Bischoff.”

d) Wij wijzen er nogmaals op, dat het gewoon niet juist is, dat de uitkomst van het geschiedkundig onderzoek vooraf al vastgestaan zou hebben.

e) Hetgeen hier gezegd wordt voert ver voorbij het thema van de informatieavond; voor het overige verwijs ik naar de verklaringen onder c).

10. De persoonlijke aanval evenals het oordeel over onze Kerk zelf zijn op geen enkele manier gerechtvaardigd. Wij wijzen de verwijten af. Met betrekking tot de hier genoemde verwijten heeft Districtsapostel Wend meegedeeld, dat hij de beweringen absoluut kwetsend vindt en daarover gezien de jarenlange persoonlijke relatie met jou, wel erg teleurgesteld is.

11. Ook hier wijs ik er nogmaals op, dat de thematiek van het nationaalsocialisme geen onderwerp van onderzoek voor de informatieavond was.

Lieve Gerrit, jij hebt jouw uiteenzettingen onder het mooie woord uit Markus 16:16 gesteld: “Wie gelooft en gedoopt wordt, zal zalig worden...” Ik veroorloof mij op het woord uit Filippenzen 4:5 te wijzen: “Laat iedereen u kennen als vriendelijke mensen! De Heer is nabij!” Daar sluit mijn vraag zich bij aan waarom je zo agressief uithaalt. Wij hebben steeds duidelijk gemaakt, dat wij tot feitelijke toelichting bereid zijn. Bovendien heb jij te kennen gegeven, dat jij je bij jouw ambtsteruggave fair behandeld voelde. Nu moet ik vaststellen, dat je de grenzen van de betamelijkheid hier en daar overschrijdt. Moest dat nou zo? Ik wijs er nog op, dat mijn antwoord op onze internetsites gepubliceerd wordt.

Ik wens je een gezegend nieuwjaar en groet je hartelijk,

wg

Wilhelm Leber